

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

saksa

Swipe to change

Periminen

Itävalta

Sivu on laadittu yhteistyössä Euroopan unionin notaarien liiton (CNUE) kanssa.

1 Miten kuolemanvaraismääräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Testamenttia laadittaessa on noudatettavat erityisiä muotomääräyksiä. Itävallan oikeudessa tunnetaan mm. seuraavat testamenttilajit.

Virallisesti varmennettu testamentti (*öffentliches Testament*), joka tehdään notaarin luona tai tuomioistuimessa, omakätinen testamentti (*eigenhändiges Testament*), joka testamentintekijän on kirjoitettava kokonaan käsin ja allekirjoitettava, ja ”vieraskätinen” testamentti (*fremdhändiges Testament*, jonka joku muu kuin testamentintekijä kirjoittaa käsin tai koneella), joka laaditaan kolmen todistajan läsnä ollessa.

Perintösopimuksen (yleisen siviililakikirjan *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* (ABGB) 1249 § ja sitä seuraavat) voi tehdä vain aviopari tai kihlapari sillä ehdolla, että pari avioituu. Perintösopimus tehdään notaarin vahvistamana asiakirjana (notaarin vahvistamia asiakirjoja koskevan lain *Notariatsaktsgesetz* 1 §:n 1 momentin a kohta) kahden todistajan tai toisen notaarin läsnä ollessa. Perintösopimus, jonka on täytettävä viimeistä tahtoa koskevat pätevyysvaatimukset, voi koskea enintään kolmea neljäsosaa omaisuudesta. Rekisteröidyssä parisuhteessa elävät rinnastetaan tässä suhteessa avio- ja kihlapareihin (ABGB:n 1217 §).

Ainoastaan aviopuolisot ja rekisteröidyn parisuhteen osapuolet voivat tehdä yhteisen testamentin (ABGB 583 § ja 1248 §). Rekisteröidyn parisuhteen voivat muodostaa vain samaa sukupuolta olevat.

Kuolemanvaraislahjoista säädetään ABGB:n 956 §:ssä. Niistä voidaan määrätä notaarin vahvistamassa jälkisaädöksessä tai sopimuksessa.

2 Miten kuolemanvaraismääräys rekisteröidään?

Notaarin, tuomioistuimen tai asianajajan säilytettäväksi annettu testamentti, perintösopimus ja sopimus, jolla luovutaan perinnöstä tai lakiosasta, voidaan rekisteröidä Itävallan notaarikamarin (*Österreichischer Notariatskammer*) sähköiseen testamenttien keskusrekisteriin (notaariasetuksen (*Notariatsordnung*) 140b §). Se on ainoa testamenttirekisteri, josta on säädetty laissa. Tuomioistuimilla ja notaareilla on velvollisuus ilmoittaa näistä asiakirjoista rekisteriin (notaariasetuksen 140c §:n 2 momentti). Rekisteröinti helpottaa asiakirjojen löytymistä jäämistöoikeudellisessa menettelyssä (*Verlassenschaftsverfahren*).

3 Sovelletaanko kuolemanvaraismääräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Testamenttausvapautta rajoittava lakiosa on perittävän jälkeläisten osalta puolet lakimääräisestä perintöosasta ja, jos jälkeläisiä ei ole, ylenevää polvea olevien sukulaisten osalta kolmannes lakimääräisestä perintöosasta. Jälkeen elävä aviopuoliso tai rekisteröidyn parisuhteen osapuoli saa lakiosana puolet lakimääräisestä perintöosasta. Jos lakiosaperillinen ei ole koskaan ollut läheisessä perhesuhteessa perittävään, on lakiosaa mahdollisuus pienentää. Lakiosaan oikeutetut voivat ennen perimyksen alkamista luopua lakiosastaan perittävän kanssa tehtävällä sopimuksella (notaarin vahvistama asiakirja). Lakiosa tarkoittaa oikeutta vaatia suhteellista osuutta jäämistön arvosta rahana.

Lakiosavaatimus on esitettävä tuomioistuimessa kolmen vuoden kuluessa (ABGB:n 1487 §). Vanhentumisaika alkaa, kun riidattomia menettelyjä koskevan lain (*Außerstreitgesetz – AußStrG*) 152 §:n mukainen vastaanottopöytäkirja on laadittu.

Lakiosasta voi luopua jo perittävän elinaikana. Tämä on tehtävä notaarin vahvistamalla asiakirjalla tai oikeuden pöytäkirjassa (ABGB:n 551 §).

4 Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

Jos perittävä oli naimaton ja lapseton, hänen vanhempansa saavat perinnöstä kumpikin yhtä suuren osan. Jos vanhemmat ovat kuolleet, perinnön saavat perittävän sisarukset.

Jos naimattomalta perittävältä jää lapsia, lapset saavat perinnöstä kukin yhtä suuren osan.

Jos perittävältä jää aviopuoliso, mutta ei lapsia, jälkeen elävä aviopuoliso on ainoa perillinen, elleivät perittävän vanhemmat, sisarukset tai isovanhemmat ole elossa.

Jos perittävältä jää aviopuoliso ja lapsia, puoliso saa jäämistöstä kolmanneksen ja loput jaetaan lasten kesken tasan.

Rekisteröidyt kumppanit perivät kuten aviopuolisot. Rekisteröimätön kumppani (avopuoliso) perii vain, jos asiasta on tehty testamentti. Jälkeen elävän avopuolison asema on kuitenkin turvattu vuokraoikeuslaissa (*Mietrechtsgesetz*) ja asunnon yhteisomistusta koskevassa laissa (*Wohnungseigentumsgesetz*).

Jos perittävä ja hänen avopuolisonsa omistavat yhteisen asunnon (*Wohnungseigentumspartnerschaft*), perittävän omistusosuus siirtyy jälkeen elävälle puolisolle.

Jos perittävältä ei jää aviopuolisoa eikä lapsia, perintöoikeus kuuluu perittävän vanhemmille ja heidän jälkeläisilleen (perittävän sisaruksille) (ABGB:n 735 ja 736 §).

Jos perittävältä jää lapsia, mutta ei aviopuolisoa, lapset perivät kukin yhtä suuren osan.

Jos vainajalta jää aviopuoliso ja lapsia, aviopuoliso perii jäämistöstä yhden kolmasosan sekä lakimääräisen koti-irtaimiston (*Vorausvermächtnis*). Kaksi kolmasosaa jaetaan lapsille tasan (ABGB:n 757 §).

Rekisteröidyt kumppanit rinnastetaan aviopuolisoihin (ABGB:n 537a §). Rekisteröidyn parisuhteen voivat muodostaa vain samaa sukupuolta olevat.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen**5.1 perintöasioissa?**

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

Asiallinen ja alueellinen toimivalta on sillä piirioikeudella, jonka alueella perittävän viimeinen yleinen oikeuspaikka (asuinpaikka, tavanomainen oleskelupaikka) oli (tuomioistuimen toimivaltaa koskevan lain (*Jurisdiktionsnorm – JN*) 105 § ja 65–66 §). Notaari huolehtii piirioikeudessa menettelyn täytäntöönpanosta tuomioistuinasiamiehenä (tuomioistuinasiamieslain (*Gerichtskommissärsgesetz – GKG*) 1 §).

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Piirioikeus (*Bezirksgericht*), jonka asiamiehenä (*Gerichtskommissär*) toimii notaari.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Piirioikeus, jonka alueella perittävän viimeinen asuinpaikka tai tavanomainen oleskelupaikka oli, aloittaa automaattisesti jäämistöoikeudellisen menettelyn (*Verlassenschaftsverfahren*), kun perimyksen alkamisesta on saatu tieto. Menettelyn hoitaa notaari tuomioistuinasiamiehen ominaisuudessa, ja sen päätteeksi annetaan tuomioistuimen päätös.

Menettely on aloitettava automaattisesti heti, kun tuomioistuin saa tiedon kuolin tapauksesta (riidattomia menettelyjä koskevan lain *AußStrG* 143 §:n 1 momentti).

Tuomioistuinasiamies määrittää perilliset jäämistöoikeudellisissa menettelyssä (*ABGB*:n 797 §).

Tuomioistuinasiamies (tuomioistuinasiamieslain *GKG* 1 §:n 2 momentin 2b kohta ja 2 §:n 2 momentti) laatii pesäluettelon, jos on annettu ehdollinen ilmoitus perinnön vastaanottamisesta (*bedingte Erbantrittserklärung*); lakiosaan oikeutetut ovat alaikäisiä tai tarvitsevat jostain muusta syystä laillisen edustajan; on annettu lupa erottaa jäämistö perillisen omaisuudesta; on otettava huomioon toissijainen saaja; viimeisenä tahtona on yksityisen säätiön perustaminen; jäämistö saattaa perillisten puuttuessa siirtyä valtiolle; tai joku siihen oikeutettu henkilö tai väliaikainen pesänhoitaja sitä pyytää (*AußStrG*:n 165 §).

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamentinsaaja?

Kukaan ei voi ottaa perintöä haltuunsa omavaltaisesti. Se täytyy luovuttaa perillisten haltuun perintötuomioistuimen (*Abhandlungsgericht*) määräyksellä (*Einantwortung*) (*ABGB*:n 797 § ja *AußStrG*:n 177 §). Luovutuksen edellytyksenä on, että jäämistöoikeudellinen menettely on saatu tuomioistuimessa päätökseen ja esitetään perinnön vastaanottamista koskeva ilmoitus (*Erbantrittserklärung*), jolla asianomaiset osoittavat perimyoikeutensa. Myös kiinteän omaisuuden omistus siirtyy luovutusmääräysmenettelyssä ennen kiinteistörekisteriin merkitsemistä. Tuomioistuinasiamiehen on haettava merkitsemistä kiinteistörekisteriin perillisten puolesta, jos he eivät itse tee sitä kohtuullisessa ajassa.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Perilliset vastaavat vainajan veloista koko omaisuudellaan. Jos perunkirjoitus on tehty, he vastaavat veloista vain jäämistön arvoon asti.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Kiinteistörekisterituomioistuimelle (*Grundbuchgericht*) on esitettävä saantokirja. Perillisen on esitettävä perintötuomioistuimen antama luovutusmääräys, testamentinsaajan puolestaan viranomaisen todistus (*Amtsbestätigung*). Lisäksi voi joutua esittämään verohallinnon todistuksen (*Unbedenklichkeitsbescheinigung*) siitä, että verot on maksettu, ja alueen lainsäädännöstä riippuen kiinteän omaisuuden luovutusta koskevan luvan (*grundverkehrsrechtliche Genehmigung*) ja jopa todistuksen saajan kansalaisuudesta (*Staatsbürgerschaftsnachweis*).

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Jäämistön hoitajaa ei tarvitse nimittää.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Perillisellä, joka perinnön vastaanottaessaan voi osoittaa perimyoikeutensa riittävällä tavalla, on oikeus käyttää ja hallinnoida jäämistöä ja edustaa kuolinpesää, ellei perintötuomioistuin (*Verlassenschaftsgericht*) toisin määrää. Jos tällaisia perillisiä on useita, he käyttävät tätä oikeutta yhdessä, elleivät sovi muuta (*ABGB*:n 801 §:n 1 momentti).

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Testamentin toimeenpanijalla on Itävallan perimysmenettelyssä vain vähäinen merkitys. Näin on siksi, että tuomioistuin huolehtii menettelystä ja tuomioistuinasiamies varmistaa, että perittävän tahto toteutuu. *ABGB*:n 816 §:n mukaan perittävä voi testamentissa nimittää viimeisen tahtonsa toimeenpanijan. Testamenttimääräyksessä määritetään toimeenpanijan tehtäväkenttä, johon voi kuulua esim. velvoitteiden täyttämisen valvonta, kuolinpesän jakaminen perillisten ja testamentinsaajien kesken tai pesän hallinointi.

Jos pyydettyä pesän velkojia ilmoittautumaan (*ABGB*:n 813–815 §) järjestetään suullinen käsittely, tuomioistuinasiamiehen tehtävänä on antaa käsittelyn ajankohta tiedoksi ja kutsua testamentin toimeenpanija.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Tuomioistuinasiamiehen on annettava edunsaajille pyynnöstä todistus (*Amtsbestätigung*) heidän edustusvallastaan (*AußStrG*:n 172 §).

Kun perilliset ja heidän osuutensa perinnöstä on määritetty ja muiden edellytysten on osoitettu täytyvän, tuomioistuin luovuttaa jäämistön perillisille (*AußStrG*:n 177 §: luovutusmääräys). Lainvoimaiseksi vahvistetun luovutusmääräyksen jäljennös riittää rahoituslaitoksissa olevien varojen vapauttamiseen (*AußStrG*:n 179 §).

Päivitetty viimeksi: 01/03/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.